

Rinze Ijbema - Job 1: 21.

[1] De aanleiding voor deze preek was dat ik al weer weken geleden met een groepje 10FMers heb zitten praten over 'Hoe maak je een preek.' We hadden een uur de tijd, dus we hebben het niet helemaal afgekregen, maar de eerste stappen hebben we samen gezet. De allereerste stap is een keus: ga je over een bijbeltekst preken of over een onderwerp? We kozen voor een onderwerp, een vraag eigenlijk. Hoe zit dat nou met geloven? Voor de één is het een feestje van gevoelens, maar een ander voelt er niet zo veel bij. Vanuit de Bijbel, kunnen we daar wat zinnigs over zeggen? Al brainstormend kwamen we uit bij Job, de man over wie we net lazen. Dat was een beetje een gok en toen was de tijd ook om, maar volgens mij was het wel een slimme gok. En zo ben ik deze preek gaan maken.

[2] Als eerste stap in deze preek wil ik graag even met z'n allen in de spiegel kijken. We gaan het uiteraard hebben over wat geloven is en we gaan het uiteraard hebben over wie God is. Maar als jij zegt: ik geloof, wie ben jij dan? En dit is het eerste punt: wie je in de spiegel ziet is anders dan wie naast je zit. Zo, dat is een open deur. Oké, maar dan is er ook een goede kans dat wie er naast je zit op een andere manier gelooft dan jij. Verschillende mensen, verschillende manieren van geloven. Dat is normaal. En dat is geen reden om een ander af te schrijven. Je spiegelbeeld vind je in de spiegel, niet in andere mensen.

Even op een rijtje: je hebt van die echte **[3]** doeners, je hebt **[4]** denkers, je hebt **[5]** emotionele mensen en je hebt mensen vol **[6]** wilskracht. Willen, voelen, denken, doen. Je hebt vast wel meer, maar je moet ergens beginnen. Je komt ze ook allemaal tegen in de Bijbel. Misschien kun je bij een doener, een man van de praktijk, wel aan onze Heer Jezus zelf denken: zoon van een timmerman. Maar anders denk je maar aan Petrus, een echte man van de daad. Bij een denker zie ik Paulus voor me, die oude filosoof, die alle consequenties van Jezus' leven heeft doordacht. Een man van emotie lijkt mij Johannes, de discipel die het vierde evangelie schreef. En iemand met een sterke wil: dan komt bij mij Abigail boven, één van de vrouwen van David.

Twee dingen bij zo'n indeling. **[7]** Eerst: je mag jezelf deze ruimte gunnen en je mag een ander deze ruimte gunnen. Zeker als het over geloven gaat. Vanaf het begin heeft God mensen (meervoud) geschapen als zijn beeld. Adam en Eva, twee mensen, verschillende mensen, één beeld

van God. Zoals Paulus ergens zegt: 'Dan zult u met alle heiligen de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte kunnen begrijpen, ja de liefde van Christus kennen die alle kennis te boven gaat, opdat u zult volstromen met Gods volkomenheid.' Het licht van Gods volkomenheid schijnt in al z'n facetten door al die verschillende mensen die wij zijn. Die ruimte mag je dus een ander gunnen, om anders te zijn. En die mag je jezelf gunnen, om anders te zijn.

[8] Tegelijk voeg ik aan deze indeling toe: zorg dat je wel een heelheid blijft. Ik weet niet of je dit herkent, maar je kunt het bij voorbeeld lastig vinden om met emoties om te gaan, terwijl je best wel goed bent in dingen op een rijtje krijgen in je hoofd. Voor je het weet schuif je steeds verder op naar je hoofd en verwaarloos je je hart. Het begint er dus mee dat je bent wie je bent, zo bedoeld als kind van je Vader. Maar om een heel mens te zijn, mag je blijven zoeken naar balans, naar heelheid. Die balans mag je zoeken en vinden bij anderen, die balans mag je zoeken en vinden bij jezelf. Je gaat niet op in één van de kanten van je persoonlijkheid. Je bent een geheel: 'ik'. **[9]** En om het plaatje af te maken: **[10]** God gaat daar boven uit. En je geloof? **[11]** Dat raakt jou helemaal, in alle kanten van wie je bent. O ja, en 'hebben' hoort er niet bij. Wat je hebt zegt niks over wie je bent. Niks. Dus sorry, als jij toevallig veel hebt. Het is niet interessant, het leidt alleen maar af. Sorry: 'Naakt ben je uit de schoot van je moeder gekomen en naakt zal je in de schoot van de aarde terugkeren.'

Volgende stap: waar past Job in dit plaatje? Dit is wat God van hem zegt: 'Heb je ook op mijn dienaar Job gelet? Zoals hij is er niemand op aarde: hij is rechtschapen en onberispelijk, hij heeft ontzag voor God en mijdt het kwaad.' Ik snap het wanneer jou dat een beetje als een brave Hendrik in de oren klinkt, dus ik vertaal het even in de taal van dit plaatje: Job was een heel mens, een gave gelovige. Het is duidelijk wat hij wil: hij wil God dienen. Het is duidelijk dat het geloof zijn hart raakt – lees maar al die toespraken van hem, verderop in het boek. Hij wil het ook begrijpen; dat is zelfs zijn probleem, dat hij God niet meer begrijpt. En wat zijn daden betreft: laten de offers die hij brengt voor zijn kinderen voor zich spreken.

Maar dan gaat het mes er in. De Bijbel beschrijft hoe satan Job bij God probeert zwart te maken. De Bijbel beschrijft hoe God satan daarvoor heel veel ruimte geeft. Denk er van wat je wilt. Het blijft een rake beschrijving van wat je werkelijk ziet gebeuren: dat hele mensen, gave gelovigen, hard onderuit gaan, zo dat je denkt dat ze daar boven de dienstregeling niet op orde hebben. Eigenlijk zegt het eerste hoofdstuk van Job dan: jij kunt als mens niet in de hemel kijken, achter de gordijnen. Jij moet onder ogen zien wat er op aarde gebeurt, wat er met jou gebeurt.

Bij Job gaat het mes er in. Met alles wat hij heeft, is hij steeds een man geweest die goed wilde doen. Maar als je niks meer hebt en als op een gegeven moment ook je lichaam je in de steek laat, dan valt er niks meer te doen. **[12]** Dan komt een man van de daad op de puinhopen te zitten, uitgerangeerd. Of in een ziekenhuisbed, uitgerangeerd. Bij Job ontstaat dan een situatie, die hij ook niet meer kan begrijpen. Waarom trekt God zijn zegen terug? Z'n vrienden zeggen: logisch, jij hebt iets uitgevreten waar de hemel boos om is. Maar Job kan het niet op een rijtje krijgen. En zijn vrienden kunnen het hem niet uitleggen. En zelfs God, als Hij uiteindelijk op Jobs uitdaging ingaat, lost Jobs problemen niet op met logica. Herkenbaar, dat idee dat er iets mis is in de dienstregeling daarboven? Ik dacht het wel. Jij zoekt oprecht naar zuiverheid, en het breekt je bij de handen af. **[14]** Weg redelijkheid.

Dan gaat ook Jobs gevoel er aan. Hoewel, hij blijft de pijn voelen en hij schreeuwt het uit. Maar als je op een punt komt dat je zegt: 'De HEER heeft gegeven, de HEER heeft genomen, de naam van de HEER zij geprezen...' Als ik een psycholoog was en jij zat bij mij op de sofa en dit zouden jouw woorden zijn, dan ging ik wel kijken of je meer symptomen van een depressie vertoonde. Dat is niet alles wat Job hier zegt. Maar het is wel iets dat Job hier zegt. Dat hij emotioneel behoorlijk aan z'n eind is. **[15]** En laten we eerlijk zijn: dan is ook zijn wil gebroken. **[16]** Het mes erin. Job was een gave man, een gelovige uit één stuk. Wat blijft er van hem over? Van zijn geloof? Wie is hij nog? **[17]** En wie is God? **[18]**

Ken je de film Apollo 13? **[19]** Een film met Tom Hanks, altijd goed. Het gaat over een ruimtevlucht die misgaat. 'Houston, we have a problem.' Met kunst- en vliegwerk kunnen ze hun ruimteschip oplappen en de terugkeer naar de aarde inzetten. Maar bij het landen is er een periode zonder radiocontact. En dat duurt maar en dat duurt maar. ... Totdat, opeens, tkgggg, er weer contact is. De verbinding is niet verbroken, er is nog leven, er is nog hoop. Ik lees de woorden van Job als een signaal, dat er nog verbinding is. 'De naam van de Heer zij geprezen.' **[20]** Hij is er nog, de Heer We kennen zijn gezicht, 'I know your face.' Sorry, andere film. **[21]** En er is nog een Job, er is iets in Job, een 'ik' die dit zegt, een wil die dit wil.

De naam van de Heer zijn geprezen. Of: **[22]** ik zegen de naam van de Heer. Gezegend. Zegenen. Weet jij wat dat is? Ja, prijzen, dat snap ik. Maar het is zegenen. Maar wat is dat, zegenen? Als ik hierover nadenk, als ik het logisch benader, dan kom ik daar niet uit. Natuurlijk is zegenen iemand het beste wensen, maar het is meer dan dat. Natuurlijk is zegenen iemand prijzen, maar het is meer dan dat. Maar wat dan? De dominee in mij komt er niet uit. Maar de mens in mij weet drommels goed wat zegenen is in de praktijk. Dat is als jij bij mij binnenkomt, dat ik jou groet en een

hand geef. Of dat als we uit elkaar gaan, dat ik je omarm – maar dat is alleen als we elkaar hebben geraakt. Zegenen is wat je doet om iemand duidelijk te maken dat die welkom is. Zegenen is wat je doet om iemand te laten merken: ook al gaan we nu uit elkaar, wij blijven verbonden. Dat is wat zegenen is. Dat is wat Job hier doet.

Job is compleet gestript. Ga er maar aan staan. Nee, ga er maar naast zitten, naast Job, op de puinhopen. En luister naar de stilte van God en naar de stilte van je eigen leven. Wat is geloven dan nog? Soms is geloven: niets doen. Soms is geloven: stoppen met puzzelen. Soms is geloven: ervaren dat je niets meer voelt. Alleen je wil stuurt af en toe een signaal uit naar de hemel. Ping. Ping. Ping. ... Tkgggg. Ik zegen de naam van de Heer (ping). Ik zegen de naam van de Heer (ping). Ik zegen de naam van de Heer (ping). ... Ggenade.

Wat moet je nou met zo'n preek? Wat moet je nou met zo'n Job? Misschien dit. Als de Heer je zegent en je hebt de gelegenheid om Hem te dienen, dien Hem dan. **[23]** Doen. Geef je tienden en meer dan dat, geef je tijd en meer dan dat. (Of niet, natuurlijk, net wat je zelf wil. Dien Hem niet, als je dat niet wil. Maar als je Hem dán nodig hebt en je belt mij, doe me dan een lol en klaag niet alleen dat Hij er niet is als je Hem nodig hebt, maar zeg er even bij dat jij er niet was toen Hij jou nodig had. Maar dat terzijde.) En als de Heer je veel van die grijze celletjes geeft, **[24]** denk, gebruik ze, laat ze knallen, doorgrondt alle puzzels die de goede God in zijn schepping heeft gelegd. Want het zijn zijn puzzels en het is zijn schepping en alles wat je ontdekt in zijn werk ontdek je van Hem. En als de ingoede God in zijn overvloed aan liefde jouw hart overstroomt met genade, je kunt het **[25]** voelen, laat je dan overspoelen door de zee van zijn goedheid. Laat dat zijn wie je wilt wezen. **[26]**

En. En als je gestript wordt, herinner je Job. **[27]** En zegen de naam van de Heer. Dat is: zet je leven toch open voor Hem.

Ik eindig de preek met een verhaaltje. Herinner je je die wolf nog? **[28]** Die ene wolf die twee jaar geleden opeens onze provincie kwam binnenwandelen. Hij kwam uit het niets, nou ja, uit Duitsland, dus hij kwam uit het niets en wandelde hier twee weken rond en verdween weer even mysterieus als hij was gekomen. Die wolf heeft mijn geloof gered. Ik begrijp God niet altijd. Dat is niet erg, ik vind ook dat een God die je helemaal kunt begrijpen automatisch geen God meer is. Maar als ik God echt niet begrijp en ik merk een tijdje ook niet te veel van Hem, dan wordt het lastig. Je kunt wel bidden, maar je woorden echoën allen maar rond in je hoofd. Je kunt wel dingen doen en ze

goed blijven doen, maar de glans is er af. Ik weet niet hoe dat jou gaat, maar dan worden mijn gebeden heel kort. Ping.

Toen kwam die wolf. En ik zag mijzelf zitten, met de keurig aangeharkte rommel van mijn leven, met m'n vaste patronen hier en m'n privédomaintjes daar en m'n heilige huisjes vol logica. En die wolf sjouwde er dwars doorheen, over weggetjes die wij niet voor hem hadden bedoeld, door tuintjes waar hij niet thuishoorde, onaangedaan, zichzelf. En ik realiseerde me: er zit iets in mij, er zit iets in ons, dat ons leven zo inricht dat er geen ruimte is voor God. Maar wat nu als Hij, net als die wolf, zich daar een keer niets van aantrekt en rustig bij ons binnen komt wandelen? Wat ga je dan doen? Je kunt Hem afschieten, maar dat hebben we al eens geprobeerd op Golgotha en dat werkte niet. Wat ga je dan doen?

Voor mij was die wolf een teken van God, een symbool. Voor Job is God werkelijk als een wolf geweest, tenminste, zo lijkt het mij en mag God het me vergeven als ik het niet begrijp. Hoe zal Hij jou zijn grootheid laten zien? Ik weet het niet. Dit weet ik wel. Ik zegen de naam van de Heer. Dat is: ik zet mijn leven open voor Hem. Tot het moment dat Hij komt en mij omarmt.

Amen.